

Nils Spaans melkt in Broek in Waterland
160 koeien met robots.

FrieslandCampina zet leden buitenspel

Ik kom net terug van paar weken in de tropen en zojuist nam ik thuis de kranten en vakbladen even snel door. Het lijkt wel of hier de boel ontploft is in de tussentijd. Zowel onze minister-president Mark Rutte als Frans Keurentjes van FrieslandCampina hebben heel wat uit te leggen.

Ik focus me in deze column maar op FrieslandCampina. Kort voor het afschaffen van het quotum beloofde de coöperatie nog alle ledenmelk te accepteren, terwijl ze nu plannen presenteert om een niet verhandelbaar fabrieksquotum in te voeren. Dat betekent nogal wat. Je mag weliswaar meer melk leveren, maar voor een dubbeltje per liter minder melkgeld is dat niet interessant. Naar aanleiding van de plannen belde ik met mijn oude stageboer Kees. Kees emigreerde 25 jaar geleden naar Normandië. Hij vertelde me dat alle Franse zuivelverwerkers in 2015 een fabrieksquotum invoerden. Afhankelijk van de afzet wordt er op basis van een aantal criteria, bijvoorbeeld bedrijfsopvolging of grondgebondenheid, extra productieruimte uitgegeven aan melkveebedrijven. Die is gratis en niet verhandelbaar.

Stel nu dat we in 2015 ook het lef hadden gehad om in Nederland een dergelijk systeem op te zetten. Dat had ontzettend veel chaos, kosten en onzekerheid kunnen voorkomen. FrieslandCampina heeft nu een lappendeken van regelingen moeten naaien om op alle maatschappelijke eisen, de regelgeving vanuit Brussel en de markt te anticiperen bij een sterk toenevende aanvoer van melk.

Als oplossing komt er toch een quotum. Een Campina-quotum. Daarmee zit driekwart van de Nederlandse melkveehouders – lees de FrieslandCampina-leden – min of meer op slot. Daarnaast zit nog eens kwart van de veehouders met verhandelbare, kostbare fosfaatrechten. Maar misschien zijn die fosfaatrechten straks helemaal niet duur meer, omdat FrieslandCampina-leden moeten afhaken op de fosfaatmarkt. Misschien kan daardoor de rest wel veel goedkoper groeien? Zet FrieslandCampina haar leden buitenspel met het nieuwe quotum? Het speelveld wordt zo wel erg ongelijk. Campina vind ik een geweldig bedrijf met doorgaans een goede melkprijs en een sterk onderbouwde marktvisie. Maar nieuw voor mij is dat de coöperatie nu ook nog goed lijkt te willen gaan zorgen voor alle niet-Campina-leden.

‘Een fabrieksquotum invoeren in 2015 had veel **chaos, kosten en onzekerheid kunnen voorkomen**’

